LÅT OSS PRATA PENGAR

En rapport om svenskarnas ekonomiska verklighet

SVEA EKONOMI

Om undersökningen

Undersökningen är genomförd av Novus på uppdrag av Svea Ekonomi. Totalt har 1 090 personer i åldrarna 18–79 år deltagit i undersökningen via webbintervjuer. Undersökningen är riksrepresentativ med deltagare från Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel under perioden 18–25 februari 2019.

Expert

Helena Klein
Affärsområdeschef för Privatlån och Spar

I rapporten har Svea Ekonomi tagit hjälp av Helena, som dagligen arbetar med frågor inom privatlån och spar. Hon har bidragit med kommentarer och tips till den statistik som Novus-undersökningen genererat. Helena är utbildad jurist och har arbetat som ekonomisk och juridisk rådgivare och under senare år med kreditgivning.

Innehåll

Förord

med vd Lennart Ågren

Kapitel 1

Ekonomi i vardagen

Kapitel 2

Ekonomiska utmaningar

Kapitel 3

Drömmar och möjligheter

Kapitel 4

Ungas ekonomiska verklighet

Förord

Idag styrs stora delar av vårt samhälle av pengar. Trots det är vår privatekonomi ett ämne vi sällan pratar om, vilket gör att vi har dålig vetskap om hur människors ekonomiska förutsättningar faktiskt ser ut.

Det vi vet är det vi ser. Vi ser att grannen har köpt en ny bil. Att vännerna reser utomlands. Att lägenheten ovanför såldes för två miljoner kronor och att människor generellt sett verkar ha det ganska gott ställt. Men är det verkligen så?

Som ett av Sveriges ledande finansbolag har vi genom en Novus-undersökning tagit reda på hur svenskarnas privatekonomi ser ut när man skrapar på ytan. En sprillans ny bil är exempelvis inte alltid likställt med en sund privatekonomi.

Vilka ekonomiska utmaningar brottas svenskarna med? Vilka drömmar väljer vi bort på grund av ekonomiska skäl? Vad är det som gör att pengarna ibland inte räcker till? Svaren och insikterna från undersökningen har vi sammanställt i den här rapporten.

Tack vare rapporten kan vi skapa oss en bredare förståelse för svenskarnas privatekonomi. Vi hoppas kunna bidra till ökad kunskap och till en ärlig dialog om hur svenskarnas privatekonomi faktiskt ser ut. Och på så sätt ta udden av den press som kan uppstå när alla verkar ha det bättre ställt än man själv.

Nyckeln till god privatekonomi är att skapa de bästa möjligheterna efter de egna förutsättningarna. Att ha sina egna och familjens livsmål i åtanke och utifrån dessa planera sin ekonomi. Med den här rapporten vill vi således hjälpa fler att känna ekonomisk trygghet, likväl som frihet, genom att starta ett samtal där vi vågar prata pengar.

Trevlig läsning!

Lennart Ågren
Vd och koncernchef för Svea Ekonomi

KAPITEL 1

Ekonomi i vardagen

I dagens samhälle utgör pengar en grund för vår existens. Oavsett hur mycket eller lite man tjänar genomsyras vår vardag av pengar. Hur ser den ekonomiska vardagen ut bland svenskarna? Vilken betydelse har banken? Går ekonomin ihop? Och varför ger pengar upphov till gräl?

Sällan slut på kontot

Är det så att svenskarna saknar allt av värde varje månad den 24:e? Nej. Det visar sig att svenskarnas saldon sällan är nere på noll dagen innan löning. Drygt var tredje svensk har mer än 20 procent kvar av sin månadsinkomst dagen innan lön eller bidrag betalas ut. Och sex procent har kvar så mycket som 50 procent eller mer.

Sen finns det de vars disponibla belopp är något lägre mot månadsslutet. Var femte svensk uppger att de har mindre än tio procent kvar av sin månadsinkomst dagen innan den nya betalas ut. Och nio procent har sällan pengar kvar på kontot dagen innan löning.

Topplista

Hur stor del av din månadsinkomst har du i genomsnitt kvar dagen innan löning?

37 %
av 18–29-åringarna har sällan pengar kvar dagen innan löning

Pengar – ett ämne för gräl

Det sägs ibland att man inte bryr sig om pengar så länge de finns där. Men är det verkligen så? I Svea Ekonomis rapport framkommer det att fyra av tio svenskar har grälat om pengar – och det oavsett vad hushållet har för inkomst. Siffran är nämligen lika hög bland hushåll vars årsinkomst är lägre än 200 000 kronor som de som har en årlig inkomst på 600 000 kronor eller mer.

Vår undersökning visar att svenskarna är ganska duktiga på att hushålla med sina pengar. Att pengarna är slut för vissa dagen innan lön är så klart inte bra. Men har man avsatt pengar till sparande behöver ett lågt saldo på lönekontot vid månadsslutet nödvändigtvis inte innebära att man har en osund ekonomi. Ett månadssparande är alltid bra.”

HELENA KLEIN

När det grälas om pengar sker det oftast mellan två partners. Det visar sig att 26 procent av svenskarna bråkar med sin partner om pengar. Bland 30–49-åringar är motsvarande siffra 39 procent. Pengar verkar dock inte vara ett lika laddat ämne bland de äldre. Där svarar endast 15 procent att de grälar om pengar med sin partner.

”Vid 30 års ålder är det inte ovanligt att människor börjar fundera på att bilda familj, om de inte redan gjort det. Och när en månadslön helt plötsligt byts ut mot en betydligt lägre föräldrapeng påverkar det givetvis hushållets ekonomi. Att behöva prioritera bort saker och anpassa sin livsstil efter en mer begränsad ekonomi kan helt klart ge upphov till diskussioner.”

HELENA KLEIN

Därför bråkar svenskarna om pengar

Den vanligaste orsaken till varför svenskarna bråkar om pengar är för att de anser att personen de grälar med spenderar över sina tillgångar. Det svarar 29 procent av svenskarna. Det är heller inte ovanligt att det uppstår hätska diskussioner om vem som betalar mest eller minst i hemmet. Var fjärde svensk uppger att de bråkar om just detta.

Topplista

Vanligaste orsakerna till att svenskarna grälar om pengar

Tips från spar- och låneexperten Helena Klein

Delad eller gemensam ekonomi?

Det finns tyvärr ingen universalmall för detta som fungerar för alla situationer och relationer. Varje par måste sätta sig ned och hitta ett sätt som passar just dem. Pengar kan vara känsligt att prata om när man lever tillsammans, men det är väldigt viktigt att ta diskussionen så ämnet inte blir infekterat.

Fyra olika sätt att dela upp ekonomin

1. Dela på allt I detta fall lägger båda parter hela sin inkomst i en gemensam pott som sedan används för alla utgifter. Viktigt är dock att ha en öppen diskussion om personliga inköp. Genom att prata om detta kan man förekomma konflikter om vem som unnat sig mest/minst.

2. Dela på vissa utgifter Här läggs ett bestämt belopp av bådas inkomst i en gemensam pott samtidigt som en del av inkomsten behålls för personliga utgifter. Den gemensamma potten används exempelvis för hyra, hushållsavgifter och mat, medan det som är kvar av inkomsten används fritt av var och en.

3. Helt separat Det går även att ha helt separat ekonomi. Då behåller båda sina egna inkomster, hyran delas lika och man turas om att köpa mat och dylikt till hushållet. Här får man dock ha koll på att det inte alltid är samma person som till exempel storhandlar. Då blir det lätt ojämnt.

4. Dela proportionellt Om det skiljer stort mellan två människors inkomster kan man välja att lägga en procentuell summa av inkomsten i en gemensam pott. Det innebär att man bidrar med olika belopp i kronor, men att man lägger samma procentuella summa av sin inkomst.

95 %
av svenskarna utför sina bankärenden digitalt

Det finns ca 1 400 bankkontor i Sverige

Bankkontorens (o)betydelse i vardagslivet

Bankerna är motorn i det finansiella systemet och alla svenskar är mer eller mindre beroende av att ha en bank. I samband med digitaliseringens utveckling har dock sättet vi utför våra bankärenden på förändrats markant.

Idag föredrar hela 95 procent av svenskarna att hantera sina löpande bankärenden digitalt via mobilen, datorn eller surfplattan. Endast två procent föredrar att utföra sina bankärenden på ett bankkontor.

Äldre svenskar föredrar fortfarande datorn framför mobilen när de utför bankärenden. Åtta av tio svenskar i åldern 65–79 år svarar nämligen att de föredrar att utföra sina bankärenden via datorn. Endast sju procent i åldersgruppen 65–79 år föredrar mobilen. Bland 18–29-åringarna är det däremot 67 procent som föredrar att hantera bankärenden i mobilen.

67 %
av 18–29-åringarna utför sina bankärenden i mobilen

Så föredrar svenskarna att hantera sina löpande bankärenden

Det händer dock att svenskarna besöker ett fysiskt bankkontor emellanåt. Men det är inte ofta. Närmare var fjärde svensk gör det högst en gång om året. Och var tredje svensk gör det mer sällan än vart tredje år.

”Att så pass få besöker bankkontor fysiskt är något oväntat. Framförallt bland de äldre som har hanterat sina bankärenden hos banken under större delen av sitt liv. Extra utmärkande är att 96 procent av 65–79-åringarna föredrar att sköta sina bankärenden digitalt.”

HELENA KLEIN

Hur ofta gör du ett fysiskt besök hos din bank när du har ett privat ärende?

KAPITEL 2

Ekonomiska utmaningar

Utan pengar kan vi varken leva eller bo. Med hjälp av disciplin, en utförlig hushållsbudget och god planering kan de allra flesta känna en ekonomisk trygghet. Men ibland kör det ihop sig ändå. Hur bra är svenskarna på att planera sin ekonomi? Vad är det som gör att pengarna inte alltid räcker till? Och har alla det så gott ställt som de ger sken av?

Majoriteten har svårt att få pengarna att räcka till

Svea Ekonomis rapport visar att mer än hälften av svenskarna upplever att det är svårt att få ekonomin att gå ihop. Och 19 procent av dessa uppger att det sker ofta eller att det är så för jämnan. Detta visar att långt ifrån alla lever i överflöd, i synnerhet inte yngre svenskar mellan 18 och 29 år. I den åldersgruppen svarar hela 60 procent att det är svårt att få lönen att räcka månaden ut.

53 %
av svenskarna har svårt att få ekonomin att gå ihop

Upplever du att det är svårt att få pengarna att räcka till?

Kvinnor

Ja	57 %
Nej	42 %
Vet ej	1 %

Män

Ja	49 %
Nej	51 %

”En föreställning jag tror många människor har är att alla runtomkring en tycks ha råd med både det ena och det andra, medan man själv kämpar för att få ekonomin att gå ihop. Men faktum är att det inte alls är så det ser ut. Majoriteten av svenskarna har svårt att få ekonomin att gå ihop.”

HELENA KLEIN

Utgifter för barn drar upp hushållskostnaden

Något överraskande visar det sig att de som har minst problem med att få pengarna att räcka till är svenskar mellan 65 och 79 år, alltså pensionärerna. De som har hemmaboende barn i hushållet har det däremot svårare att få ekonomin att gå ihop. Bland dem svarar 61 procent att de har svårt att få pengarna att räcka till. Motsvarande siffra bland svenskar utan hemmaboende barn är 48 procent.

”Har man barn som bor hemma innebär det självklart fler utgifter. Det är fritids-aktiviteter, nya kläder och skor, cyklar, kalas, busskort med mera. Och det är inte alltid att barnbidraget täcker dessa kostnader, varpå det blir ännu viktigare att kalkylera för dessa utgifter i hushålls-budgeten. Om barnen bor kvar efter 18 års ålder försvinner dessutom underhållsbidragen.”

HELENA KLEIN

TIPS FRÅN EXPERTEN: Hemmaboende barn i vuxen ålder

Något man bör ha med sig som förälder är att det faktiskt inte är konstigt att be barn i vuxen ålder att betala för sig hemma. Om inte för pengarna i sig, så i förberedande syfte tills de ska flytta hemifrån. Här nedan följer några punkter om vilka kostnader som är rimliga att vuxna barn hjälper till att betala när de bor hemma.

- **Hyra**
- **Mobilabonnemang**
- **Kläder**
- **Digitala prenumerationer**
- **Fritidsaktiviteter**
- **Bensin**
- **Mat**

Oväntade utgifter rubbar månadsbudgeten

De gånger det är som svårast att få pengarna att räcka till är när det dyker upp oväntade utgifter och vid högtider, såsom jul och skolavslutningar. Det svarar 61 respektive 41 procent av svenskarna. Andra sammanhang som påverkar månadsbudgeten negativt är vid större inköp likväl som under semestertider.

Födelsedagar är ett annat sammanhang med ökade utgifter. Drygt var fjärde svensk anser att det är svårt att få pengarna att räcka till när det vankas kalas. Ska det inte arrangeras fest ska det köpas presenter och kanske även finkläder. Det är främst 18–29-åringarnas ekonomi som påverkas negativt av detta. Bland dem svarar 40 procent att de har svårt att få pengarna att räcka till födelsedagsfirandet.

En separation kan tära mycket på ekonomin då det plötsligt behövs två bostäder i stället för en. Vissa utgifter som man tidigare delat fördubblas, såsom bredband, el med mera. Negativa konsekvenser för ekonomin vid en separation gör att nio procent av svenska folket har stannat kvar i en dålig relation längre än önskat. Det visar sig även att det skiljer sig något mellan kvinnor och män. Bland männen svarar sju procent att de stannat kvar i en dålig relation på grund av ekonomiska skäl. Bland kvinnor är motsvarande siffra tio procent.

Förändrad livssituation kritiskt för ekonomin

Oavsett vilken inkomst man har kan händelser inträffa som är svåra att påverka. En förändrad livssituation är ett av de tydligaste exemplen på det. Även för den som har det gott ställt kan en förändrad livssituation vara förödande för ekonomin, exempelvis en separation, arbetslöshet, sjukskrivning eller föräldraledighet. Det är också grunden till att drygt fyra av tio svenskar har svårt att få ekonomin att gå ihop.

Var tionde kvinna har stannat kvar i en relation längre än önskat på grund av ekonomiska skäl

Så många klarar inte en oväntad utgift på mer än 3 000 kronor

Närmare 3 av 10 svenskar har svårt att få pengarna att räcka till under semestertider

Svenskarnas buffertar

Som tidigare nämnt inträffar det ibland oväntade händelser som leder till oväntade utgifter, vilket kan drabba hushållets ekonomi. Hela 36 procent av svenskarna skulle klara av oväntade utgifter för 50 000 kronor eller mer. Dock är det fortfarande oroväckande många som inte tagit höjd för den här typen av utgifter. Var femte svensk uppger att deras ekonomi inte skulle klara en oväntad utgift på mer än 3 000 kronor.

Alla människor bör ha en buffert. Det handlar inte om att ha pengar över om något inträffar, utan snarare när det inträffar. Om diskmaskinen eller bilen går sönder eller om du upptäcker fuktskador i huset så är 3 000 kronor i buffert inte mycket att trösta sig med."

HELENA KLEIN

Topplista

Vanligaste orsakerna till att pengarna inte räcker till

1. Förändrad livssituation
2. Jag har skulder att betala av
3. Jag har en för hög boendekostnad
4. Barnens behov måste tillgodoses oavsett min ekonomi
5. Dålig planering
6. Jag lever över mina tillgångar för att hålla uppe en fasad om att jag har det gott ställt

Tips från spar- och låneexperten Helena Klein

Vikten av en hushållsbudget

För att slippa känslan av att pengarna inte räcker till och för att förekomma ekonomiska knipor är en hushållsbudget a och o. Här är expertens tips på vad du bör tänka på när du upprättar en hushållsbudget.

1. Dela upp budgeten i två delar. En för fasta utgifter och en för övriga utgifter. Fasta utgifter är t.ex. boendekostnader, mat, transport och försäkringar, medan övriga utgifter är allt annat.
2. Se till att alltid prioritera dina fasta utgifter som är väsentliga för din överlevnad.
3. Se över hur mycket pengar som kommer in varje månad i form av inkomst och/eller bidrag och lista alla utgifter, vad du faktiskt spenderar dina pengar på under en månad.
4. Stäm av din hushållsbudget med jämna mellanrum för att inte missa nya utgifter eller utgifter som betalas kvartals- eller årsvis.
5. Ta hjälp av appar eller räknesnurror som finns lättillgängliga på nätet.

Fakta olika sparformer

Sparkonto
Ett sparkonto är själva grundpelaren i ett lyckat sparande. Det kostar inget extra och det gör att dina pengar förvaras på ett säkert ställe. Se till att öppna sparkontot på ett ställe där du får en bra sparränta och att banken har en insättningsgaranti. Bra sparform om du ska spara på kortare sikt eller vill bygga upp en buffert för oförutsedda händelser.

Investeringssparkonto
Med ett investeringssparkonto (ISK) kan du placera i aktier, fonder och värdepapper utan att du behöver deklarera för varje försäljning. I stället betalar du en skatt som baseras på det värde som finns på investeringskontot.

Fonder
Beroende på din placeringshorisont och riskbenägenhet kan olika fonder lämpa sig för ditt sparande. Det är alltid bra att månadsspara för att sprida din risk.

Resor prioriteras bort i tuffa tider

En sund ekonomi bottnar i att kunna prioritera och förstå sina ekonomiska begränsningar – något som inte alltid är så lätt i dagens konsumtionssamhälle. Men när svenskarna tvingas avstå från något av ekonomiska skäl så är det först och främst resor de väljer bort. Det svarar 33 procent av svenskarna. Att köpa bil har 24 procent avstått från på grund av ekonomiska skäl och var femte svensk har låtit bli att köpa en bostad.

Det visar sig dessutom att hela 17 procent av svenskarna avstår från att gå till tandläkaren när ekonomin tryter. Lika många väljer bort en hobby eller idrott av samma orsak.

”Har man inte råd att resa bör man inte resa. Det är fullt rimligt. Att avstå från tandläkaren är däremot allvarligare. Att skjuta upp det kan innebära att kostnaden blir ännu högre när man sen väljer, eller tvingas, att gå dit. Den här typen av kostnader bör man också ta höjd för i hushållsbudgeten.”

HELENA KLEIN

Vilka som avstår från tandläkarbesök är en tydlig fråga om inkomst. Bland svenskar vars hushåll har en årsinkomst mellan 200 000 och 400 000 kronor har 25 procent valt bort att gå till tandläkaren av ekonomiska skäl. Motsvarande siffra bland de som har en hushållsinkomst på mer än 600 000 kronor är åtta procent.

Var femte svensk i 30–49-årsåldern har avstått från tandläkarbesök av ekonomiska skäl

”Ett lån behöver inte nödvändigtvis vara negativt för ekonomin. Det beror helt och hållet på vad man lånar till. Att ta körkort kan exempelvis öppna dörrarna för nya jobbmöjligheter och en avgiftsbelagd utbildning kan generera en bättre inkomst på sikt. Allt handlar om att planera sin ekonomi långsiktigt.”

HELENA KLEIN

Topplista

Detta har svenskarna avstått från på grund av ekonomiska skäl

KAPITEL 3

Drömmar och möjligheter

Alla människor bär på drömmar. Och när det kommer till att förverkliga dem har pengar ofta en avgörande betydelse. Det kan vara allt från drömmen om att äga ett boende till att besöka ett visst resmål. Vilka drömmar har svenskarna övergett på grund av ekonomiska skäl? Och när tar de hjälp av banken?

Drömmar som förblivit drömmar

Anledningarna till varför vissa drömmar inte fullföljs kan vara många. I vår rapport framkommer det vilka drömmar som svenskarna har avstått från av ekonomiska anledningar. Och den vanligaste drömmen som svenskarna av ekonomiska skäl hindrats från att förverkliga är att resa utomlands. Det svarar var fjärde svensk.

46 %
av svenskarna har av ekonomiska skäl hindrats från att förverkliga en dröm

Det visar sig att det finns fler drömmar som svenskar har låtit bli att förverkliga på grund av ekonomiska skäl, exempelvis köpa en bostad, gå en utbildning och starta eget företag. Tre procent svarar även att de har avstått från drömmen om att gifta sig då de inte har haft råd.

”Drömmen om den där charmiga villan med sjöutsikt är sannolikt svår att förverkliga enbart genom sparande. Där kan dock bankerna allt som oftast hjälpa till. Men för att få låna pengar krävs det fortfarande en kontantinsats som motsvarar 15 procent av bostadens värde. Så även om du i dagsläget inte är i färd med att köpa en bostad är det aldrig fel att lägga undan pengar till en framtida kontantinsats.”

HELENA KLEIN

Drömmarna som svenskarna inte haft råd att fullfölja

1. Resa utomlands	25 %
2. Köpa en bostad	23 %
3. En utbildning	8 %
4. Starta eget företag	5 %
5. Volontärarbete	4 %

”Den bästa motivationen till att spara pengar är att ha drömmar och mål. Det är alltid lättare och roligare att spara till någonting konkret än att lägga undan pengar i allmänhet. Drömmar och sparande går oftast hand i hand, framför allt när det gäller resor.

HELENA KLEIN

Bra att tänka på inför bostadsköpet

Spara, spara, spara
Drömmer du om att köpa ditt eget boende krävs det ett sparande – till kontantinsats likväl som till oförutsedda utgifter som ett eget boende kan medföra.

Ta höjd för högre ränta
De senaste åren har räntan på bolån varit historiskt låg. Detta tack vare reporäntan som när denna rapport skrivs ligger på -0,25 procent. Räkna inte med att den ska ligga kvar på den nivån. Ta höjd för ett bolån på minst fem procent i din kalkyl för att minimera risken att inte kunna betala för ditt boende i framtiden.

Räkna med att amortera
Under 2018 skärptes amorteringskravet ytterligare, vilket innebär att om du tar nya bolån som överstiger 4,5 gånger din inkomst före skatt måste du amortera en procent mer på bolånet per år än vad du skulle behövt göra enligt det tidigare amorteringskravet.

Gör en ordentlig boendekalkyl
Ta hjälp av befintliga räknesnurror som finns hos olika bolåneinstitut och mäklarföretag. Genom att mata in månadsinkomst, köpeskilling och månadsavgift på bostaden får du ut en boendekalkyl som visar den totala månadskostnaden inklusive ränta och amortering.

22 %
av svenskarna tror att de har den bästa möjliga bolåneräntan de kan få hos sin bank

Betalar onödigt höga bolåneräntor

Apropå bolån svarar 26 procent av svenskarna att de är medvetna om att inte har den bästa möjliga bolåneräntan de kan få hos sin bank. Men trots att de är medvetna om detta uppger 31 procent att de inte har gjort någonting för att sänka sin bolåneränta.

Den främsta orsaken till att så många inte gör något för att sänka sin ränta är för att de tycker att det handlar om så små decimaler. Var femte svensk känner att de inte kan påverka sin bolåneränta,

”Det kan tyckas som det handlar om småbelopp, men slår man ihop dessa kostnader över exempelvis fem år rör det sig inte längre om små summor. Den ökade konkurrensen på bolånemarknaden gör att storbankerna, som tidigare dominerat marknaden, tvingats sänka sina bolånemarginaler. Detta har skapat nya utrymmen och möjligheter för förhandling.”

HELENA KLEIN

Ökad konkurrens gör konsumenter kräsnare

Bland de som har gjort någonting för att sänka sin bolåneränta svarar 75 procent att de har försökt pruta med sin befintliga bank. Var femte svensk säger sig ha bytt bank efter att ha fått ett bättre erbjudande hos en annan bank.

”I takt med att konsumenter blivit allt mer upplysta och kritiska har bankerna tvingats bli alltmer transparenta. Idag finns flertalet jämförelsesajter som listar snittpriser på både bolåneräntor och sparräntor. När den typen av information finns tillgänglig ett klick bort i mobilen finns det ingen anledning att betala en högre ränta än nödvändigt”.

HELENA KLEIN

Då tar svenskarna hjälp av banken

Bankerna har en betydande roll i samhället. Det är exempelvis svårt att klara sig utan bankkort, bank-id med mera. När det gäller privatekonomi kan bankerna hjälpa till med det allra mesta, exempelvis när man behöver låna pengar. Det visar sig att var femte svensk planerar att ta hjälp av banken för lån det närmsta året.

Det som flest svenskar sannolikt kommer att låna till är en bostad. Hela 41 procent av svenskarna svarar det. Bland 18–29-åringarna är motsvarande siffra 52 procent. Var fjärde svensk överväger att låna pengar till renovering och var femte vill låna till en bil.

4 av 10

svenskar planerar att låna pengar till en bostad det närmsta året

Detta planerar svenskarna att låna till

1. Köpa bostad	41 %
2. Renovera bostad	26 %
3. Köpa bil	21 %
4. Betala av smålån	7 %
5. Semesterresa	2 %

Ulf Kristersson som ekonomisk rådgivare

Att ha en personlig rådgivare för sin privatekonomi är ingen dum idé. Precis som en personlig tränare kan bidra till en mer effektiv träning kan en ekonomisk rådgivare bidra till ett mer effektivt sparande. När svenska folket fick rösta om vilken partiledare de helst skulle vilja ha som sin ekonomiska rådgivare hamnade Ulf Kristersson i topp. Han fick dubbelt så många röster som statsminister Stefan Löfven.

Topplista

Partiledarna som svenskarna helst vill ha som ekonomisk rådgivare

1. Ulf Kristersson	15 %
2. Ebba Busch Thor	9 %
3. Jonas Sjöstedt	8 %
4. Stefan Löfven	8 %
5. Jimmie Åkesson	6 %
6. Annie Lööf	5 %
7. Jan Björklund	3 %
8. Isabella Lövin	1 %
9. Ingen av de givna alternativen	29 %

”Det var roligt att se hur resultaten skulle bli. Det mest intressanta med denna topplista är dock inte vem som hamnade högst upp. Det intressanta är att 29 procent svarar att de inte vill ha någon av partiledarna som ekonomisk rådgivare. Det är dubbelt så många än de som vill ha vinnaren Ulf Kristersson på den posten”.

HELENA KLEIN

KAPITEL 4

Ungas ekonomiska verklighet

Resultatet i rapporten visar genomgående att unga svenskar mellan 18 och 28 år har det extra tufft när det kommer till privatekonomi och att deras vanor skiljer sig från de äldre åldersgrupperna. En klar majoritet av dem brottas månatligen med ekonomiska utmaningar – oavsett om de studerar, söker jobb eller har fast jobb. Vad beror det på?

Närmare sex av tio får inte ekonomin att gå ihop

Hela 59 procent av 18–29-åringarna upplever att det är svårt att få pengarna att räcka till. Och 30 procent av dem svarar att det händer ofta eller alltid. Hela 37 procent av respondenterna uppger att de har mindre än tio procent kvar av sin månadsinkomst när den nya lönen kommer in på kontot. Åtta procent menar att de sällan har några pengar kvar när det vankas ny löning.

30 %
av alla svenskar mellan 18 och 29 år klarar inte en oväntad utgift på mer än 3 000 kronor

”Vi tjänar ingenting på att bevilja lån till människor som inte kan betala tillbaka. Därför gör vi inte det. Däremot gör vi bostadsmarknaden tillgänglig för fler människor genom att vara mer flexibla, göra individuella kreditbedömningar och se till personens faktiska betalningsförmåga snarare än historik – något som hela samhället tjänar på.”

HELENA KLEIN

Glittrig fasad orsak till dålig ekonomi

Att majoriteten av svenskarna har svårt att få pengarna att räcka till framgick tidigare i rapporten. Det som främst skiljer unga svenskar från de äldre åldersgrupperna är orsakerna till varför det är så.

Hela 37 procent av de svarande i åldern 18–29 år uppger att orsaken är att de har skulder att betala av. Men ännu mer oroväckande är att mer än var tredje ung svensk lever över sina tillgångar för att hålla uppe en fasad om att de har det gott ställt.

”Att så många unga försätter sig i ekonomiska bekymmer för att kunna visa upp en glittrig fasad är inte bara ledsamt. Det visar att någonting är skevt i samhället, men också hur pass viktigt det är att vi gör den här rapporten. Har vi tur kan den ytliga hetsen minska något nu när det står klart att 35 procent av 18–29-åringar visar upp en falsk fasad de inte har råd med. Att ha ett glamoröst Instagram-flöde är aldrig viktigare än att ha en sund ekonomi.”

HELENA KLEIN

Jag lever över mina tillgångar för att upprätthålla en fasad om att jag har det gott ställt

Jag har grälat med närstående för att jag spenderar över mina tillgångar

Höga trösklar in på bostadsmarknaden

Var tredje ung svensk svarar att ekonomin hindrar dem från att kunna köpa en bostad. Den siffran dalar ju äldre respondenterna är. Bland svenskar mellan 65 och 79 år uppger 16 procent att de hindrats från att köpa en bostad av ekonomiska skäl.

”Dagens bostadsregleringar gör det betydligt tuffare att ta sig in på bostadsmarknaden. De åtstramningar som införts är bra var för sig, men tillsammans bildar de höga trösklar som i stort sett är omöjliga att ta sig över, inte minst som ung förstagångsköpare”.

HELENA KLEIN

Mer än varannan ung svensk uppger att de planerar att låna till en bostad det närmsta året. Tyvärr kommer många av dem att mötas av stängda dörrar hos de traditionella bankerna. Bostadsregleringarna och kreditåtstramningar har gjort det allt svårare att bli beviljad bolån hos de traditionella bankerna. Dock finns det flera etablerade utmanare och konkurrenter till storbankerna som gör att drömmen om en bostad ändå går att förverkliga.

”Att gå från att vara barn till att bli vuxen påverkar givetvis ekonomin och även livet på ett helt nytt sätt. Prislappar på saker och ting blir så mycket mer påtagliga när man ska betala allt själv. Ett tips till både barn och föräldrar är att i god tid förbereda för detta skifte genom att lära sig värdet av pengar, att spara och vad som är nödvändigt att köpa och inte.”

HELENA KLEIN

33 %

av unga svenskar uppger att ekonomin inte går ihop för att de är dåliga på att planera

Ungas bankvanor

Att fysiskt besöka ett bankkontor för att utföra bankärenden existerar inte hos generation Y och Z. Endast en procent bland svenskar mellan 18 och 29 år besöker ett bankkontor för att hantera sina löpande ärenden. Hela 42 procent besöker sin bank högst en gång var tredje år, eller mer sällan än så.

1 %

av 18–29-åringarna besöker ett bankkontor för att utföra löpande bankärenden

Skatteåterbäring läggs på sparande

Att få tillbaka pengar på skatten är alltid glädjande, då det ger ett oväntat klirr i kassan. I undersökningen fick svenskarna svara på vad de skulle göra med pengarna om de fick tillbaka 5 000 kronor eller mer på skatten. Det visar sig att fler än hälften av svenskarna skulle spara. Och viljan att spara pengar är högst i den yngre åldersgruppen.

Så många skulle spara pengarna om de fick tillbaka 5 000 kronor eller mer på skatten

”Det är mycket positivt att så många unga inser vikten av att ha ett sparande och vill börja bygga upp en buffert för framtiden. Vi lägger stort fokus på att ge ungdomar rätt verktyg för att ha en bra ekonomisk grund innan de ska skaffa egen bostad, bilda familj eller liknande. Det kommer att minska stress i vardagen och ge dem bättre förutsättningar för ekonomisk trygghet i framtiden.”

HELENA KLEIN